

Landbruget i Sverrig og Norge 1882.

Sverrig.

Det nu forløbne Aar 1882 har, hvad Betingelserne for Vegetationen angaaer, dannet en næsten komplet Modsætning til det foregaaende, og selv om andre Forhold jo ganske vist ogsaa have stor Betydning, er dog Planternes kraftige Udvikling i Forbindelse med et Høstvejr, som ikke i væsentlig Grad lægger Hindringer i Vejen for Indhøstningen, det, som for Landmanden og Landbruget i det Hele taget er Hovedvilkaaret for al Fremgang.

Dette Hovedvilkaar have vi her i Sverrig faaet opfyldt i forrige Aar saaledes, at ingen Høst nogensinde før i kvantitativ Henseende har givet et saa godt Udbytte.

Vinteren fortsattes efter Nytaar 1882, ligesom den begyndte i 1881, med en ofte i Mands Minde ikke kjendt Mildhed. Selv i de nordlige Provinser var Snedækket kun ringe, og i det mellemste og sydlige var Jorden saa at sige bar næsten hele Vinteren igjennem. Saavel Januar som Februar havde gjenngaaende en mindre Nedbør end sædvanlig, og Temperaturen var i Regelen flere Grader over Gjennemsnitstemperaturen. Januar har f. Ex. i Stockholm i dette Aarhundrede kun 5 Gange været varmere, idet Middelttemperaturen var $+ 1,1^{\circ}$, og selv i det nordligste af Landet gik Temperaturen stundom op til $+ 5^{\circ}$, skjøndt den dér ganske vist enkelte Steder om Natten kunde synke til $- 30^{\circ}$. Februar var i Nordsverrig 4° — 5° varmere end normalt, i det

øvrige Sverige 3°—4°. Marts havde ogsaa høj Temperatur, saa at Thermometret om Dagen selv i Nordsverrig steg betydelig over Frysepunktet. Nødslaget var i Marts meget forskjelligt i de enkelte Egne, i den nordlige Del ringe, i den mellemste nogenlunde normal, men i de vestlige og sydlige Lehn faldt derimod betydelig mere Regn end sædvanlig. Naar nu hertil lægges, at Sørerne i Mands Minde ikke have været saa isfrie, og Frosten ikke ret mange Steder kom dybt i Jorden, maatte Foraaret komme tidlig, og saavel Vintersæden, der var kommen noget sent i Jorden, som Kløver og Græsmarker saa friske og lovende ud, ligesom Jorden ualmindelig tidlig blev tjenlig til at bearbejdes til Vaarsæden. Selv temmelig højt mod Nord, omkring Vennern og Vettern og adskillige Steder i Østergötland kunde man begynde Arbejdet i Marken førend Marts Maanedes Udgang, men maatte ganske vist igjen ofte ophøre paa Grund af den megen Regn i April. At man i Skaane flere Steder saaede Ærter den 20de—24de Marts og Blandsæd den 27de, er vel mindre mærkeligt, men viser dog, at Foraaret kom meget tidlig. I April var Temperaturen forholdsviis ikke saa høj som i Vintermaanederne, men nærmede sig mere det normale, skjøndt naturligvis med en Del Afvexlinger i de forskellige Egne. Derimod var Regnmængden rigelig. I Örebro, Karlstad, Gefle, Hernösand, Umeå og Haparanda er, efter »Meteorologiska Centralanstaltens« Meddelelser*), i de sidste 23 Aar ikke faldet saa megen Regn i April. Blot i de sydøstlige Dele af Landet, ved Kalmar og paa Gotland, faldt, som det ofte dér er Tilfældet i April, kun liden Regn. For en stor Del af Landet kan det vel i Almindelighed antages, at Vegetationen i det Hele taget begyndte 4—5 Uger tidligere end det foregaaende Aar.

I Maj faldt i Mellemsverrig en betydelig Regnmængde, hvorimod Norrland samt de sydlige Kystlande kun fik lidet.

*) Disse ligge i det Hele til Grund for alle mine meteorologiske Meddelelser.

Temperaturen var højere end normalt især i Nordsverrig, og Vejret var i det Hele taget ogsaa i Maj særdeles gunstigt for al Plantevæxt. Kun skadede nogle Frostnætter i Begyndelsen af Maaneden enkelte Steder Vaarsæd og Græs; men dette var dog uden væsentlig Betydning. Selv saa højt som i Gefleborgs Lehn begyndte Rugen enkelte Steder at skride ud den 27de Maj, ved Stockholm den 24de, i Skareborgs Lehn den 21de og i Skaane den 13de—14de.

Ogsaa Juni bragte gunstigt Voxevejr over hele Landet. Regnmængden var i Regelen normal, enkelte Steder dog ualmindelig stor, navnlig i de sydvestlige og sydøstlige Kystlande f. Ex. ved Karlshamn og Halmstad. Ualmindelig faa Frostnætter indtraf, skjøndt der ganske vist fra enkelte Steder klagedes over Skade paa Kartoffeltoppen. Den skadeligste Frostnat indtraf imellem den 30te Juni og 1ste Juli, da navnlig flere Egne af Gotlands, Kalmar og Christianstads Lehn lede betydelig, dog navnlig paa Kartoffeltoppen. Forøvrigt bragte Juli ogsaa overordentlig heldigt Vejr med temmelig normal Temperatur, men for flere Egne endog meget stor Regnmængde, mindst dog i Malmøhus Lehn, Halland og Norrlandene, hvorimod enkelte Egne af Mellemsverrig endog fik 2—3 Gange saa megen Regn som normalt for Juli. August var ogsaa temmelig regnfuld; i alt Fald for største Delen af Landet var Regnmængden større end sædvanligt. Mindst faldt i Østergötland og paa Gotland. Temperaturen var ligeledes højere end normalt, især i de nordlige Egne. Kun i de sydlige var Varmen omtrent som sædvanlig, saaledes at f. Ex. Haparanda og Piteå i Middeltal havde det noget varmere end Lund og Karlshamn. Nattefrost indtraf intet Steds i hele Landet. September bragte de første Dage meget stærk Regn i den største Del af Landet, men forøvrigt smukt tørt Vejr til henimod Slutningen, da der igjen i de sydlige Provinser kom stærk Regn. Regnmængden var dog i det Hele taget mindre end normalt. Temperaturen var samtidig et Par Grader højere end sædvanlig, og Nattefrost indtraf ikke i de sydlige og kun ubetydelig i nordlige Egne. I de første Dage af Oktober var Vejret varmt og smukt, men Temperaturen var iøvrigt for

Størstedelen af Landet normal; kun i Norrland var den et Par Grader højere end normalt, og nogen Frost af større Betydenhed indtraadte ikke i denne Maaned med Undtagelse af nogle Frostnætter d. 16de og 17de. Regnmængden var omtrent normal, dog i Malmøhus Lehn og paa Gotland noget mindre. I November faldt Temperaturen gennemgaaende et Par Grader lavere end sædvanlig for denne Maaned, og Jorden frøs temmelig tidlig til og hindrede Pløjningen selv i det sydlige Skaane, hvor man i Regelen maatte ophøre den 12de —13de, for dog atter i de allersidste Dage af Maaneden igjen at begynde. I December har det været rigtig Vinter over hele Landet. Begyndelsen af Maaneden var især kold med tæt Snedække overalt. Henimod Jul blev det dog igjen mildt, og i det sydlige af Landet have Rug- og Græsmarkerne af og til viist deres friske grønne Farve.

Jeg har maaske noget for vidtløftig her gennemgaaet Vejrforholdene; men jeg kan derefter saa meget lettere berette om Resultatet af Høsten; thi det er klart, at Vejret ikke godt kunde være heldigere for Planternes Væxt. Vintersæden var i 1881 kommen ualmindelig sent og daarlig i Jorden og var desuden, hvor man ikke havde gammelt Sædekorn, tillige af maadelig Beskaffenhed, og ligeledes var Vaarsæden ofte saa ringe, at man kun med lidet Haab om et godt Resultat lagde den i Jorden; men ikke desto mindre udviklede baade Vintersæd, Vaarsæd og Græs sig over Forventning godt. Vintersæden havde saa at sige voxet hele Vinteren, og det tidlige Foraar, ledsaget af en passende Varme med Regn, som i Regelen kom, naar den bedst behøvedes, havde alt den ønskeligste Virkning paa Væxten. Den ellers saa farlige (navnlig for Nord- og Mellemsverrig) Tørvejs Periode i Juni og Juli udeblev saa at sige, (kun fra Vesterbotten klages der over Tørke i denne Tid), og Vegetationen kunde uhindret fortsættes, ligesom Varmen i Slutningen af Juli og Begyndelsen af August lod Axene modnes normalt og bragte en tidlig Høst over hele Landet, hvad der jo overalt, men dog vel navnlig for de nordlige Egne, er af saa overordentlig stor Betydning. Regnen gjorde ganske vist sine

Steder en Del Skade, dels under Rugens Blomstring og dels paa den kraftige tidlige Havre, saa at der blev mere Lejsæd end ønskelig, og Kjærnens Udvikling derved skadedes en Del. Den gjorde ogsaa ofte Høsten saavel af Høet som af Kornet noget vanskelig; men i Regelen kom dog Størstedelen godt i Hus, om og en mindre Del sine Steder blev lidt gennemregnet, og, som det vel altid hænder i en travl og noget vanskelig Høst, kom i Hus eller Stak i en noget fugtig Tilstand. Hvad der imidlertid paa denne Maade er kommet mindre godt ind, er dog i Regelen hurtig blevet udtærsket og har saaledes væsentlig kun lidt Skade paa Straaet, hvorfra der overalt er rigeligt Forraad. Efter »Statistika Centralbyråns« Sammendrag af de forskjellige indkomne Beretninger om Høsten fra alle Egne af Landet, er denne dog kun betegnet som »næsten god«. Med Cifre angives heri Høsten for 1882 paa følgende Maade:

	Fold efter Udsæden.	Kubikf.	Foldene over (+) eller under (÷) Middelhøst.
Hvede (Vinter)	7.7	4,818,700	+ 11 pCt.
» (Vaar)	6.2	287,900	+ 9 —
Rug (Vinter)	7.1	27,159,000	+ 1 —
— (Vaar)	5.6	362,000	+ 8 —
Byg	7.3	23,279,400	+ 17 —
Havre*)	7.2	82,517,600	+ 17 —
Blandsæd	8.0	9,050,600	+ 16 —
Ærter	6.4	2,481,350	+ 12 —
Bønner	6.4	400,020	+ 16 —
Vikker*)	6.3	1,153,840	+ 18 —
Boghvede	5.3	13,700	+ 4 —
Kartofler	5.0	52,251,300	÷ 30 —

Grunden til, at Høsten ikke kan kaldes meget god, ligger altsaa hovedsagelig i, at Kartoffelhøsten, der for Sverrig er af saa overordentlig Betydning, for en stor Del er mislykket, navnlig paa Grund af den stærke Regn i Juli, der hurtig

*) En Del af Havren og Vikkerne er desuden høstet som Grønfoder.

bragte Sygdommen til at brede sig ud over Markerne. Kartoffelhøsten har ganske vist været yderst forskjellig, hvilket sees af følgende Uddrag af »Statistiska Byråns« Beregninger, som angive den avlede Mængde i pCt. over eller under en Middelhøst:

		af Middelhøst.			
Malmöhus	Lehn ÷ 47 pCt.	Ørebros	Lehn ÷ 39 pCt.		
Christianstads	— ÷ 40 —	Elfsborgs	— ÷ 46 —		
Hallands	— ÷ 42 —	Stockholms	— + 6 —		
Blekinge	— ÷ 29 —	Upsala	— + 12 —		
Kalmar	— ÷ 22 —	Vestmanlands	÷ 14 —		
Kronobergs	— ÷ 41 —	Gefleborgs	— + 6 —		
Jönköpings	— ÷ 33 —	Kopparbergs	— ÷ 41 —		
Skaraborgs	— ÷ 28 —	Jemtlands	— + 31 —		
Gøteborg & Bohus	÷ 52 —	Vesterbotten	— + 35 —		
Østergötland Lehn	÷ 33 —	Norrbotten	— + 48 —		
Södermanland	— ÷ 27 —	Gotlands	— + 7 —		
Värmlands	— ÷ 61 —				

Men som det vil sees, er det mærkværdigt nok kun i de nordligste Lehn og tildels paa Gotland, at Kartoffelhøsten har været god, og skjøndt Norrlandene udgjøre den største Del af Landet, er dog den Indflydelse, de have paa Jordbruget i det Hele taget saa ringe, at Resultatet for hele Landet maa betragtes som højst tarveligt.

Med Hensyn til den øvrige Høst ere Beretningerne temmelig overensstemmende for hele Riget lige fra Ystad til Haparanda, idet de alle betegne den som god, i Regelen som betydelig over Middelhøst. Vel berettes det fra flere Steder, som jeg før nævnte, saaledes fra Vestmanland, Ørebro, Kalmars, Blekinges, Jönköpings og Elfsborgs Lehn, at Rugen under Blomstringen tog Skade, ligesom den stærke Regn paa flere Steder i Skaane slog Hveden og ellers navnlig Rugen og den tidlig saaede Havre ned, hvorved Kjærnen ikke naaede nogen kraftig Udvikling, og f. Ex. fra Gefleborg, Skaraborg og Jönköping, at Enghøet ikke gav saa stort Udbytte, som man skulde have ventet, fordi den stærke Regn mange Steder satte Engene under Vand og hindrede Græsvæxten. Men alligevel

er det efter Beretningerne kun Rugen, der hist og her ikke har naaet fuldt op til en Middelhøst, ligesom Hveden i Malmøhus Lehn ikke har oversteget Middelhøst. Ellers betegnes saavel Kornhøsten som Eng- og Kløverhøsten som »over«, ja ofte »ikke ubetydelig over« Middelhøst, og Middelforslaget for hele Landet sees af foranstaaende Tabel at være overordentlig godt.

Man hører vel iaar ofte klage over, at Udbyttet ved Tærskningen viser sig at blive ringere, end man havde ventet; men dette følger vel i Regelen med, naar Straaet har været saa kraftigt og langt som iaar. I hvert Fald mangler det i Regelen ikke paa en kraftig og sund Udvikling af Kjærnen, da denne efter »Statistiska Byråns« Beregninger for alle Kornsorter har en Vægt pr. Tønde, som med fra 1 til 11 Pd. overstiger Gjennemsnitvægten for de sidste 6 Aar. At de lave Kornpriser i høj Grad forringe det virkelige Nettoresultat af Høsten, kan desværre ikke nægtes; men man indskrænker derfor Indkjøbet af fremmede Foderstoffer til det mindst mulige og opfodrer hellere saa megen Sæd som muligt, og i hvert Fald troer jeg, at man iaar, som altid, kan sande det gamle Ord, som siger, at »Lejesæd gjør ingen Mand fattig«, og de skadelige Følger af det foregaaende Aars ringe Høst ville i hvert Fald for en stor Del blive udslattede.

Med Undtagelse af Kartoflerne havde alle de andre Rodfrugter det ønskeligste Vejr. De voxede særdeles frodig til og gave overalt, hvor de bleve holdte rene for den rigtignok meget besværlige Mængde Ukrud, et særdeles godt Udbytte. Rodfrugt dyrkningen breder sig mere og mere, og et Aar som det nu forløbne vil sikkerlig give et yderligere Stød fremad. I Skaane begynder Spørgsmaalet om Anlæggelsen af flere Sukkerfabrikker ivrig at debatteres, og det er sandsynligt, at inden længe ville flere saadanne blive paabegyndte, ligesom i hvert Fald Landskronafabrikken og Øja Fabrik ved Ystad igjen ville komme i Gang.

Det var jo med stor Ængstelse og Uro, at man næsten overalt ifjor Vinter saa paa sine stadig svindende Halm- og Høforraad, og kun med den yderste Sparsommelighed kunde

man tænke at slaa sig igjennem, til det kunde lade sig gjøre at løse Kreaturerne. Man trøstede sig imidlertid med Haabet om et tidligt Foraar, og Haabet blev da heldigvis ogsaa opfyldt i endnu højere Grad, end man turde have ventet. Mange Smaaafolk i de sydligere Skovegne havde af og til hele Vinteren igjennem deres Kreaturer ude nogen Tid af Dagen, idet disse jo altid i det milde Vejr kunde finde lidt Føde hist og her imellem Lyngen og Enebærbuskene, og herved blev det i hvert Fald ofte muligt for mangen fattig Bonde og Husmand at beholde et eller flere Dyr, som de ellers nødvendig maatte have solgt eller slagtet. Men det tidlige Foraar gjorde jo, at ogsaa de større Jordbrugere ualmindelig tidlig, alt efter de forskjellige Breddegrader, kunde løse Kreaturerne, og det gunstige Vejr lod Græsset stadig voxte baade under Sommeren og Efteraaret, hvor det ofte i de federe Egne var vanskeligt at faa Bugt med den overordentlig frodige Kløver, der ofte, hvor man ikke var tilstrækkelig forsigtig, gav Anledning til Trommesyge blandt Køerne. Græsset og Kløveren var mange Steder langt fra opædt, da Kulden sidst i Oktober nødsagede til at binde ind. Imidlertid har Udbyttet af Mejerierne ikke i Sommer været saa stort, som man skulde have ventet paa de Steder, hvor Besætningen ikke paa Grund af Fodermangel var for meget reduceret; dette skyldes navnlig i det sydlige af Landet, at man havde samlet sig for lidt Is, idet man ikke passede det belejlige Øjeblik, da det dog de fleste Steder kunde have været muligt at samle mere, end man i Regelen fik, da man stadig i Begyndelsen af Vinteren haabede, at Isen senere skulde blive tykkere og bedre. Dette Savn af Is udøvede et meget stort Tryk og bragte Mange til hurtigere, end de ellers vilde have gjort det, at anskaffe Centrifuger eller Separatorer, hvoraf allerede ikke faa ere i Gang ved baade mindre og større Mejerier, i Regelen til stor Tilfredshed for Ejeren, og det er derfor sikkert at antage, at disse Redskaber hurtig ville finde Afsætning, især da de jo stadig blive simplere og derved bedre i Konstruktionen og samtidig lettere at behandle.

Vintersæden blev saaet i nogenlunde god Tid, og en-

kelte Steder lidt senere end sædvanlig paa Grund af det ustadige Høstvejr, som forsinkede Høsten: men overalt har baade Hvede og Rug udviklet sig kraftig og godt i det heldige Vejr sidst i September og Begyndelsen af Oktober. Rugen er ofte næsten for frodig, saa man kan befrygte, at den skal tage Skade og raadne bort i Vinter. Hidtil har den dog, som det synes, holdt sig godt og seer nu, da Sneen er borte, frisk og sund ud. Ogsaa de nye Kløvermarker have udviklet sig frodig i Efteraaret og love i alt Fald endnu godt for det kommende Aar, hvis de ikke skades af alt for lang Barfrost eller Foraarsnattefrost.

For Skovprodukternes Transport til Stationerne var forrige Vinter meget uheldig, da der ingen Sne faldt, og Kjør og Moser sjælden vare tilstrækkelig frosne til at bære Heste eller Oxer. Dette var naturligvis et Tab for de Skovejere, som afdrive Skovene; men det kunde muligen være en Fordel for Skovene, hvis man ikke nu iaar, hvis Vinteren tillader det, hugger saa meget mere for ikke at gaa glip af forrige Aars Indtægt. Imidlertid bliver fra Statens Side gjort store Fremskridt med Hensyn til planmæssig Inddeling og Behandling af de betydelige Skovarealer, som Staten selv forvalter, hvilket Areal stadig bliver større og større, dels ved Inddragelsen af »Boställs«skovene, og dels ved Indkjøb af Arealer til Beplantning. Ogsaa Hushållningsselskaberne og mange private Skovejere gjøre meget for at indføre en ordnet Skovdrift, og store Arealer blive aarlig beplantede med Naaleskov baade for Statens, Hushållselskabernes og Privates Regning. Som Exempel paa, hvad en privat Mand i den Retning har gjort, kan det maaske interessere Deres Læsere at høre, at vor Landsmand Grev Moltke Hvitfeldt paa sit Gods »Qvesarum« her i Nærheden i de sidste 16—17 Aar har beplantet ikke mindre end 3—400 Td. Ld. mest med Rødgran, men ogsaa en Del med Weimuthsfyr og almindelig Fyr og Lærk. Rødgranen lykkes ubetinget bedst og udgjør Beplantningen af det langt overvejende Areal, og det er en Fornøjelse at se de frodige, tætte Plantager paa de tidligere kun med Enebærbuske og Lyng overvoxede Stenbakker.

Blandt Midler til landøkonomiske Kundskabers Udbredelse, som det forløbne Aar har bragt, vil jeg blot nævne, at flere rejsende Mejerikonsulenter antages, saaledes i sidste Aar en for Malmøhus Lehn, og at man i Erkjendelsen af den lidet tidsvarende og utilstrækkelige Undervisning, som hidtil er bleven givet Læringerne ved Lähnslandbrugsskolerne, for Malmøhus Lehns Vedkommende har vedtaget den Forandring, at der i det sidste Aar af det 2aarige Kursus kun skal af Læringerne fordres 150 Arbejdsdage i Marken, hvorimod den øvrige Tid skal anvendes til theoretisk Undervisning. Herved venter man tillige at opnaa den Fordel, at Skolerne mere end hidtil skulle blive besøgte ogsaa af Sønner af mere velstaaende Forældre. At lignende Forbedringer efterhaanden ogsaa ville blive vedtagne i de andre Lähnslandbrukskoler, er rimeligt, da man mange Steder ogsaa ved disse erkjender, at Undervisningen er utilstrækkelig. I hvert Fald bliver nu en Begyndelse gjort.

Det store Landbrugsmøde med Frøudstilling og Frøkongres i Sundswall i Juli har sikkert i høj Grad bidraget til at vise baade for Landets egne sydligere Beboere og for Fremmede, hvilke Rigdomskilder Sverrig ejer, naar der selv saa højt mod Nord kunde præsteres en saadan Udstilling, hvoraf meget var produceret i det tidligere saa foragtede Norrland. Hvad der hurtig vil bringe disse Kilder til at flyde, er det Næt af Jernbaner, som stadig udbreder sig mere og mere ogsaa mod Nord og særlig ifjor har bredet sig saaledes, at man nu fra den Botniske Bugt kan sende sine Produkter direkte til Throndhjem og saaledes for en stor Del gjøre sig uafhængig af de vanskelige Isforhold ved de norrlandske Havne. I det Hele taget er der i det forløbne Aar givet Koncession paa ikke mindre end 15 nye Jernbaneanlæg.

Den plantefysiologiske Forsøgs- og Undersøgelsesanstalt, som tænkes oprettet i Norrland, vil sikkert bidrage væsentlig til Produktionen af saadanne Planter og navnlig Frøsorter, som særlig passe til det nordlige Klima og kunne bringe den allerede betydelige Frøexport her fra Landet endnu et stort Skridt fremad.

Til det store Landbrugsmøde, som 1886 skal afholdes i Stockholm, er af Staten bevilget 10000 Kroner til Præmier, som skulle fordeles saaledes, at der for de bedste Samlinger paa 12 Køer og 1 Tyr skal betales som 1ste Pris = 3000 Kr., 2den Pris = 2000 Kr. og 3 Pris = 1000 Kr.; for Samlinger af 12 Kvier og 1 Tyr: 1ste Pris = 1500 Kr., 2den Pris = 1000 Kr. og 3die Pris = 500 Kr., og for Samlinger af 12 Faar og 1 Vædder: 1ste Pris = 600 Kr. og 2den Pris = 400 Kr.

Disse store Præmier ville sikkert skaffe udmærkede Samlinger frem, og den Frygt, man hører udtale for, at Præmierne skulle være for store, saa at Mange uden Hensyn til, hvad Opdrættet koster, ville skaffe særlige til Udstillingen bestemte Præmiedyr tilveje, vil vel næppe vise sig begrundet, da man vel maa antage, at der ved Bedømmelsen bliver taget særligt Hensyn til, hvorvidt Dyrenes Udvikling og Egenskaber i det Hele taget vise, om de overhovedet særlig egne sig til videre Udbredelse og Avl i Landets forskjellige Egne eller ikke. I modsat Fald bør de naturligvis ikke belønnes, hvor smukke og velformede de end ellers kunne være.

For Opdyrkning navnlig af Kjær og Mosestrækninger gjøres stadig betydelige Anstrængelser, og Landbrugsingeniørerne have i flere Lehn allerede udført vidtgaaende Opmaalinger og Nivellementer samt Overslag og Opdyrkningsplaner. Saaledes er der ialt lagt Planer til Tørlægning og Vandregulering i

Malmøhus	Lehn af	44047	Td.	Land.
Christianstads	— -	22414	-	—
Kronobergs	— -	26425	-	—
Jønkøpings	— -	14005	-	—
Gotlands	— -	100000	-	—

hvilke Arealer ansees for særdeles tjenlige til Opdyrkning, og der findes naturligvis endnu langt større Arealer, som endnu ikke ere tilstrækkelig undersøgte; saaledes opgives det, at der i Kronobergs Lehn er mindst ialt 190000 Tdr. Land Kjær og Mose, som ere tjenlige til Opdyrkning. For at fremskynde Opdyrkingen af disse umaadelige, for Tiden saa at

sige fuldstændig uproduktive Strækninger, vil det i den nærmeste Fremtid af Landbrugsakademiet blive foreslaaet Kongen af Rigsdagen at begjære Bevilling paa et Beløb af 10 Millioner Kroner, som skulle udgjøre et Fond til Opdyrkningslaan, som paa lette Forrentningsvilkaar skulle gives saadanne Jordejere (Kommuner eller private), som, efter nøjagtig opgjort Plan af Landbrugsingeniøren, vise, at de have til Opdyrkning tjenlig Jord, som de inden en vis Tid forbinde sig til at have fuldt færdig til Besaaning.

En ret betydelig Kilde til Erhverv, som tidligere kun havde ringe Betydning, er i de senere Aar ved Jernbanerne kaldt til Live, idet Bærrene fra de uendelige Skovstrækninger nu ofte udgjøre en ikke ringe Exportartikel. Jeg sér saaledes i en Meddelelse fra Småland, at der i dette Efteraar til Slutningen af Oktober alene fra en enkelt Station »Moheden« er afsendt med Banen sydpaa ikke mindre end 343510 Kilogram Skovbær hovedsagelig »Lingon« (Tyttebær), for hvilke der i Fragt er betalt den ret betydelige Sum af 5780 Kr. Naar en enkelt Station kan afsende en saa stor Mængde, hvor meget afsendes da ikke fra hele Landet?

Sundhedstilstanden blandt Husdyrene har i det forløbne Aar været god, og den meget omtalte Lungesygge lod sig heller ikke opdage. For de sydlige Provinser har Exportforbudet til Danmark unægtelig udøvet et Tryk paa den Del af Landmændene, navnlig de smaa, som ikke have kunnet magte eller forstaaet at fede sine Kreaturer til det engelske Marked; men imidlertid har man faaet den direkte Udførsel til England bragt i en god Gænge ikke blot for Fedekreaturer, men ogsaa tildels for Lødekøer og halvfedede Dyr, som tidligere næsten udelukkende gik til Danmark, saa det er tvivlsomt, hvorvidt Forbudets længe imødesete Ophævelse igjen vil bringe det samme Liv i Udførselen til Danmark som tidligere. Man vil i hvert Fald efter Evne bestræbe sig for saa meget som muligt at undgaa de danske Mellemlandere og holde sig til den i disse Par Aar med Fordel betraadte direkte Vej til Hovedmarkedet. Foruden til Newcastle kommer iaar Forbindelse istand med Leith og Harwich.